

מדינת ישראל
הכנסת

ס.פ.

פרוטוקול מס' 36 / ג'

מישיבת ועדת הסידורים הציבוריים שהתקיימה ביום
ג', י"א באב תשי"ד, - 10.8.54, 8.45 טעם

נרכז: חברי הוועדה:

- א. אלמזן - היו"ר
- ז'. טברסקי
- ב. כצנלסון
- ט. כפדיה
- י. גיצני
- ד. נצר

מוזמנים:

מר ברסלע - המנהל הכללי של מסד הסעד
מר יפת - סגן המנהל הכללי של מסד הסעד

סדר-היום: המסך הדיון בשאלת הטיפול במסמחה ובילד ובנוער
סעם מסד הסעד.

- - -

היו"ר א. אלמזן: אני פותח את הישיבה.

ז'. טברסקי: סיימנו בישיבה הקודמת סנקבל מאת הנציגים
שהופיעו פה סיכום דרישותיהם בכתב.

מר ברסלע: אני מצטער, לא הספקתי לעבור על החומר,
ואני אביא אותו כמו שהוא.

התקציב אותו הצענו מלכתחילה, היה לפני
ההחייקורה, והוא התכסא ב-11 מיליון לירות, ובסה"ג ל-5,7 מיליון
לירות, לא היה מוגזם בכלל. אם אנז רוצים, ססידור המבחן יקיף את כל

הארץ, או צריך להוסיף קציני מבחן; כן אנו צריכים לדאוג שהשירותים המקומיים תוכלנה לעמוד בתפקידן בשירותים הסוציאליים - כל זה צריך להתבטא בכסף. אולם, כשהקמינו את התקציב, אז זה סינה את כל סעימי התקציב.

הרזרבה לא יכלה למלא את הדרישה של המחלקות. כשהמחלקות נתבקשו להציע משהו להתייקרות, אז אנחנו עומדים בפני ההצעה שהיא מחקרבת לאותן ההצעות שאנחנו הצענו אותן קודם. גבי שכטר - מנהלת המחלקה לטיפול במספחה - מציעה סכום של 631 אלף לירות להתייקרות. בסכום זה לא כלולים המעבדות, חושבי מעבדות, עבור חושבי המעבדות מוצע סכום של 13 אלף לירות. הסכום הכולל המוצע ע"י גבי שכטר 1,100,000 ל"י, זה לא התייקרות.

ד'. סכרסקי:

אנחנו נמצאים במסגרת חיים מסוימת, ואם מדברים על הגדלת תקציב, הרי לא נוכל לדבר על הגדלה כזו שחודש אפריל עד אוגוסט. ההתייקרות צריכה להיות בנויה על החיסוב של הורדת הסובסידיות.

מר ברטלע:

ההתייקרות עצמה מבוססת על 631 אלף לירות. מה שנוגע לסידור ילדים, אני מציע גישה כזו אשר תהיה לדעת ריאלית. מטעמי ההתייקרות שניתן בלופ הסנה, הן אשמך והן מה שיקרה בשנה הזו, אנחנו שלחנו למשל למעבדות לא לפי המיכסה הקיימת של הסנה, אלא לפי המיכסה של הסנה שעברה.

בין שתי המחלקות של הטיפול בילד ובנוער רמיפורל במספחה היו חלוקי דעות בביצוע הפעולות, אז אמרנו כדי שלא לעכב את הדברים, נעשה כפי שעשינו בשנה שעברה.

היו לנו דטריות מקומיות שלא הגיטו לנו את הדו"ח של הן. המחלקה שלנו חרענת, סאם רשות מקומית איננה שולחת את הדו"ח שלה, הרי איננו יודעים מה לטלות לה. הרטריות המקומיות טוענות שאנחנו צריכים להסתחף באחוז יותר גדול. בינתיים, ענין זה מתעכב, אז החלטנו שבאוגוסט אנו מהזידים להם מהמיכסה הזאת, כלומר להחזיר את ה-20% ולהוסיף את ה-10%, שהוא סכום גלובלי מהתקציב של הסנה שעברה. מתוך 500 אלף הלירות, הצענו 50% באופן גלובלי, כחוספת יוקד, בכמה וכמה רטריות מקומיות יש באמת צורך לכדוק מחדש את האחוזים. יתכן שעל ידי כך נגיע טלעירית תל-אביב לא נצטרך להוסיף את ה-10%.

יש חלוקי דעות בינינו לבין המחלקה הסוציאליה בכמה וכמה סעיפים. החזקת בית-החרלים למקדים סוציאליים, זה 100 אלף לירות. יש לנו הסדר לגבי עולים חדשים עם משרד הכריאות, אבל לא עם התושבים. אח"כ יש סכום של 400 אלף לירות לעבודות דחק, - זוהי עזרה סוציאליה. מכאן הגענו לאחוזים, מסום כך אמרנו, שבהקצבה של אוגוסט אנחנו נוסיף להם קודם כל 10% לעומת הסנה שעברה. אני מקווה שהצודים באו לידי הסכם.

כסאני חוזר לענין של המחלקה לטיפול בילד, אז אני רואה שיש לי כאן שתי דטריות.

הדרישה שלנו של 11 מיליון לירות לא הייתה מוגזמת, אבל אם הממשלה החליטה לא לאשר סכום זה, הרי עתה עקב ההתייקרות אנו עלולים להגיע לסכום זה. כאמור, עיבדנו את התקציב על 208 בקורות.

ברצוני להודות ולומר, כי ברגע שאני רואה ברעון בתקציב, אז אני חובע הקטנת מספר הילדים.

זאת ועוד: אני נמצא במאבק עם ארגוני הנסים, הם טוענים כי לא יתכן שבמסך שלם שנים לא תכרא חוספת. ואילו אני טוען

כנגדה כי אכן נכון הוא שהתייקרות היא התייקרות, אבל אתם צריכים לבסוף ממקורות אחרים את התייקרות.

הוא הדין לגבי מעונות. אנו מסלמים 12 לירות לילד במעון, ואילו הארגונים מוענים שזה עולה 30 לירות - וסכום זה מחקבל על הדעת. יוצא אפוא, שנהוץ לנו תקציב של 30 אלף לירות למעונות בלבד.

יש 4000 ילדים בגני ילדים. אם נדבר על תוספת של לירה אחת לחודש, הרי נגיע לסכום של 50 אלף לירות, - זהו בעד טיפול פחוח.

הדרישות הן: 630 אלף לירות תוספת לחמיכות; 200 אלף לירות מסנה טעברה פלוס הגדלה תוספת התייקרות של השנה השוטפת בסידור ילדים במעונות סגורים ובטיפול פחוח - הרי אם היינו מקבלים סכומים אלה כי אז היינו פותרים את כל הבעיות. זה מתבטא בסכום של מיליון לירות, בתוך סכום זה כלולות 200 אלף הלירות שלנו (העודף מסנה טעברה).

ט. כפריה:
האם מסודר הסעד קבל איזו שהיא הודעה, או הודעה רשמית, על התייקרות? כי אנו שמענו מפי סר האוצר שהחמיכה לסעד תוגדל.

מר ברסלע:
באופן כללי רטמי זה נאמר.

ט. כפריה:
אנו מדברים על תוספת לתקציב. מה היה תקציב המתיא - זה טאחם דורשים עבורו 631 אלף לירות - מה היה כל התקציב, מדוע תוספת בה גדולה אתם דורשים בעת?

מר ברסלע:
זה כולל גם תרומות המעבורת ומחנות מעבר וגם רטריות מקומיות. ברטריות המקומיות זה גם חמיכות.

ט. כפריה:
האם אפשר לדעת מהו הסכום שהוקצב למטרה זו? לדעתי החשובה על השאלה הזו היא מאד חשובה, כי היא תתן לנו תמונה מה הם האחרונים של תוספתה יוקר.

אנחנו יודעים שמסודר הסעד קבל תוספת של חצי מיליון לירות על הסכום שנקבע בספר הכחול. בתוספת הזו לא נכללים הסכומים אותם דורשים, כלומר, אתם מבקשים מיליון וחצי לירות מעל לסכום שאוסר לכם.

נראה לי שאנו צריכים להיות ריאליים. המסקנה שלנו צריכה להיות לגבי תוספת הירוקר גם כן בדרישה ריאליות. אני מניחה שזה כמעט תוספת יוקר של 20%. לפי החישוב 1.5 ל"י על 7.5 מיליון ל"י. (מר ברסלע: בן.) לי נראה שזה מוגזם. עלינו להבטיח כמה סעיפים בתוך הדאטון, וזה ענין מוסדות הילדים. (מר ברסלע: אם אני דורש תוספת של 25% - תוספת של 3 לירות).

אם נברא עכשיו, בתורט אוגוסט, לבקש תוספת של 20% לתקציב, נראה לי שחביעחנו לא תהיה ריאליית.

פה היה ערבוב סכומים כדי להבטיח יומד את הטיפול בילד. לדעתי יש להמשיך להכא קיום איזו שהיא אוהונומיה כטח זה, ולא לזאת איזה ענין כולל שהמסודר יקבע מה רמי יטפלון ולא המחלקה המקצועית בלבד.

אני חושבת שגם ענין של הטיפול במספחה הוא מסורבל וקשה לסכם. הוא הדין לגבי הוראות המקומיות מפני שלא הביטור דו"חית וחשבוניות, אז לא שולם להן; בלומר שהיו 4 חודשי עיגולים רעב ורק באוגוסט החולק החוספת הזאת. אני חושבת שזו תהיה חלוקה בלתי צודקת.

הטיפול בילד ובהזנה. יש להקציב סכום כסף מינימלי להזנה הילד. בזה חל מיפנה אולי לא כל כך רשמי אולם לקראת השנה הבאה נצטרך לקבוע עמדה אחת כי לא יחכן ממסרד הסעד יעמוד מן הצד, ולא יראה עצמו כנורם רשמי ויורז במפעל ההזנה.

הערה אחרונה: שמענו שגם בסעיף חסר מאד - מוסדות גרער - חלה איזו תזונה. שמענו שיטנה התקדמות בשטח זה ישנה ועדה מתאמת. אני רוצה לקרות שזה יעלה את הרמה של המוסדות שהיו כשכל הדרגה. יחד עם זאת, הרי לא יחכן שהתקן יעמוד כפי שעמד אשתקד.

אנחנו שומעים כל הזמן על הנורע העזוב. יש לראות את הפעולה המונעת באחד השלבים החשובים בטיפול בנורע.

ישנם כמה סעיפים שאי אפשר להמשיך אותם כמו שהם. אני מבקשה לקחת בחשבון שיש הכרח לקדם את הענין בשטח זה; להוסיף קציני מכהן, ולמנוח קציני מכהן במקומות נידחים שטם העזובה היא גדולה.

ד. נצר:
אני קצת לא מסכימה עם כל ההסברות שניתנו כאן. מדוע היה עורף בשנה שעברה? מדוע אי אפשר לעבור את הנורע הזה של פיגור קשה מצד האוצר למסרד הסעד? איך היה מספחה ב-30 לירות? אם כן, יש לה מקורות אחרים מחוץ ל-30 הלירות הללו. מדוע לא תקבעו באופן ואליו את החמיכה? לי יש אותה ההרגשה שיש לאוצר.

יש להפנות את מסרד הסעד לפעולה קונסטרוקטיבית בכל שטחי עבודתו.

באופן ואליו: זה לא מתקבל אצלנו שני חודשים לא מסלמים וכעבור החודשים מסלמים. הרי כל פועל שהוא עובד מקבל את ההתייקרות של הלחם. אדם שמקבל את הסעד צריך לשלם בעד הלחם. אם כן, מה עשה מסרד הסעד באותו יום שהלחם התייקר? מסהו כאן איננו דופק. ואם לא קמה צעקה על כי הלחם עלה, אז איננו יודעת מה קרה. היתה צריכה לקום צעקה ואז היו מוכרחים להעלות את ההקצבה.

אני אומרת, שצריך להיות תיאום יתר, יום יומי, בטיפול יסיר בעזרה למספחה.

(ב) טיפול בילד: הצעתי היא שכל הסכום של 200 אלף לירות ילק לטיפול בילד. כל הכבוד למסרד האוצר, אבל לא למסרד הסעד. זה לא יכול היה להיות שבאותו כינוס שהיה של העובדות הסוציאליות קמה צעקה; אין התאמה. באותו חודש היה סכום של חצי מיליון לירות וכל הסכום הזה נחבט בשביל הטיפול בילד. סידור הילדים אני רואה כדבר יסודי.

הכוא הכרחה על התזונה הקטנה שהראת מסרד הסעד בטיפול בילד. טיפול בילד, זה סידור הילדים מהמעברות ומהמקומות הכי נחשלים, ומהמיעוטים.

יש קיימנות. זוהי פעולה מכורכת מאד.

ארגוני הנשים מגיעים לגבול היכולת. מה יוצא? - הם מגיעים למכסימום. זהם מקטינים את הפעולה. המסרד הממשלתי צריך לראות את השאלה הזו באופן כולל. זאת אומרת, למעשה זאת כדיוק אותה הכתובת. אני חושבת שתהיה הגדלת הפעולה ביחד לסידור ילדים במוסדות פתוחים.

ביחס למוסדות סגורים נדמה לי ששמענו כי ישנה התקדמות אולם אין התקדמות בצורת העובדים. יש לפעמים שמורגשת חרדה כלשהי. אנו מוכרחים לתת את חסותם לכנו לכך. יש להרחיב את צורת העובדים ולא להעמיד את המוסדות הסגורים בפני בעיה קשה, וכן לא לתת לילד להרגיש שהוא נמצא בחרב. וכל זה תלוי בחבר העובדים. מוסדות סגורים אלה צריכים להיות מסוכללים, עם חבר עובדים מקצועי, אחיה לא גחזיק מעמד.

במוסדות של יחומים ישנם 700 ילדים. חסרה לנו התחוקה ואנו מוכרחים לפקח על מוסדות אלה. לא יתכן שאנו במדינה לא נפקח על המוסדות ליחומים. אני תובעת הסדר כלשהו בפיקוח על מוסדות אלה.

בעיית ההתייקרות איננה מרבנה לי: ההתייקרות מתבטאת בחוספת של 10%. (מר ברסלע: זה רק למטבורות).

לדעתי איננו יכולים לבסס את ההתייקרות מ-208 נקודות עד ל-230 נקודות. זה לא יתכן.

ב. כצנלסון:

אני שמחה לשמוע את דבריה של חברת הכנסת נצר; בחלק גדול של הדברים אני מסכימה אתם. נראה לי שנקודת המוצא שלנו הן קצת שונות. אם נעבור על הפרוטוקולים של ועדת השרותים, אז נראה כמעט בכל פעם את אותה החמוגה. מטרד הסעד בא כמעט תמיד חסר יסע; האוצר עם החקציב, מטרד הסעד עם טענותיו, ובין שניהם, המתווד הציבורי - ועדת השרותים הציבוריים.

אני מוכרחה להגיד לכם כי במידה שאני עוקבת אחרי הספרות הבינלאומית אשר בעיות מעין אלו מתעוררות אף במדינות אחרות, ובעיקר במדינות נחשלות, אזי אני רואה כי מדינות אלו חיפשו את היסודות במקורות אחרים. אני מתכוונת כאן לשאלת הסכר ולגישה למספחה. זאת אומרת, היוקר שלנו מבוסס על האינדקס על הנקודות. חוספת היוקר למספחה איננה ריאלית. השמיכה לרוק מבוססת על האינדקס, ואילו בעל מספחה שמקבל תוספת מינימלית, הרי תמיכה זו איננה ריאלית.

לדעתי צריכה להיות כאן מדיניות סכר הסייכה למטרד העבודה ולאוצר. אם אנו לא נשנה את הפוליטיקה הזו של הסכר, אזי נשב בלייסוף ואף פעם לא נבוא לידי סיכום. לעבודה

אני אומרת, אם התוספת/היתה גדולה יותר כי אז היתה יכול בעל מספחה להסתתף בהחזקה הילד. לדעתי אם לא תהיה פניה או קריאה כלפי מטרד העבודה, לבנות את הסכר על סכר ריאלית של המספחה, הרי אף פעם לא נבוא לידי מצב ריאלי.

את החומר הבינלאומי שלחתי למר ברסלע לידיעתו. שם נאמר כי מחייבים מלחמה בינלאומית על חיי המספחה ועל יחס של המספחה מצד האוצר. אם שאלה זה קיימת בכל מדינה, אז על אחת כמה וכמה במדינתנו.

אפילו בביטוח הלאומי יש הפליה. מהילד הרביעי איננו מסלמים. על ידי כך נוצר מצב שרווק העובד במטרד יכול לחסוך ממטבורות, ואילו בעל מספחה עם ילדים איננו יכול לחסוך. אני בעד הדרגה מספחהית. (ד. נצר וד. מברסקי: זוהי השאלה שעומדת בהסתדרות).

אחת הפעולות החשובות והעקרוניות בעבודה המוגעת לנוער, היא מועדונים. אנחנו יכולים לעקור את שורש הרע, דבר שהיכה שורשים עמוקים מאד, ע"י הקמת מועדונים לנוער. וכאן אני מצטרפת לדעתה של חברת הכנסת נצר, שיש צורך במוסחים למועדונים. ע"י יד מוסחית אנו רואים איך ילדים הפכו להיות אנשים ומסתתפים בכל מיני פעולות.

ג. טברסקי:

הסעד יהיה זקוק לעזרת ועדת השירותים
בשני דברים: הוא יהיה זקוק למלצתו
ביחס לסכום העודף של 200 אלף לירות טבעה שעברה, וביחס להתייקרות.

אשר להתייקרות, סר ברסלע, מני הבינותי
שעם ביטול הטובטידיות תוגש עזרה לטעור. פירוש הדבר שסטרד הסעד
יקח בחשבון את התייקרות; הכדור הוא על התייקרות ולא על נקודות.

אשר לסכום של 200 אלף לירות טבעה שעברה,
לדעתי יש מקום לתבוע את הסכום הזה.

בכדי לספל בשני הדברים האמורים לעיל,
עלינו לקבל אינפורמציה כיצד אתם מציגים את השאלה. הייתי רוצה
לקבל חומר מדוייק בסתי השאלות הללו.

ביחס לעווררים, ברצוני לומר כי ב-7000
לירות אינכם יכולים לפתור את בעיית העווררים, וזאת לאור:מה שסטרד
פה. יש להגדיל את הסכום הזה על מנת להסדיר את בעיית העווררים.

י. ניצוני:

מני נדהמתי בטעמי שהקצבות הביטחונות
למשפחות הן בגבולות 25-27 לירות. אילו
אחי היה צריך לקבל הקצבה כזו, כי אז הייתי קונה לו מקרה והייתי
מזמר לו: אבד עצם לדעת, טעום שחברה אינה יכולה לספל במשפחה.
אנו במדינתנו מטיבו, כי לא נבהג את נוהג הגלות של צדקה; זה הופך
באופן יסודי לעקרונות של הסעד. אי-אפשר להסלים בזאת. ולכן יש לי
לפעמים מבן כבדה על הלב שעצין זה הופך לעצין של מנגנון.

יש לי הדגשם שאנחנו מזלזלים בפעולת
הצדקה והחסד שאבותינו היו עוסקים, אבל הם היו סתמיים את החברה.
ומנו סתמיים את החברה. הפרט - חברה - סתמיותה זהה שהיא מטלפת את
הטסים שלה. נדמה לי שהסעד יכול לצאת מהמנגנון ולפתח עזרה אחרת.
עצין זה, איכנו בבחינת פיקוח מדיני, ואין היחלצות לגייס חברה כדי
להקל על הנזקקים.

ואם העליה הזו הביאה לנו ילדים רבים מאוד
שהורה יכול לטבת ולאכול את נתח המטר הסמן, הרי לזה אין להסכים.

ואם אנו מעוניינים ורוצים להלחם בעזובה,
הרי אחד האמצעים בעזובה הוא, מגרסי ספורט וכו'.

יש פוסדות סגורים במטרד הסעד; יש במשפחה
רבות ילדים בחסלים. מני שואל: מה יהיה גורל הילדים האלה הנפלטים
מבתי-הספר? גומרים את בית-הספר והם נעשים במל למשפחה.

אפרו אמפול, שכדי לזכות בדירה, אז צריך
לצאת את הארץ ולהזור בתור עולה, ואז הוא יקבל דירה. ישנם זקנים
ותיקים מבני הישוב שעדיין לא טעמו טיזור עבורם. לפני 8-7 שנים
רציתי לסדר זקנה אחת, ואז דרשו ממני סכום של 1000 לירות. מה לעשות
במקרים כאלה? האם ישנה מחשבה בכיוון זה?

מני שופע דו"חים של סטרד הסעד, ולא הוזכר
שיש עבודת תחיקה. ברצוני שהיועץ המסמטי של סטרד הסעד יהיה יותר פתוח
כדי שלא נעמוד בפני מקרים של קבוליים מטעם הסוסדות.

סר ברסלע: מני מוכרח לענות, כי כל מה שנאמר פה
זה קטור לסטרד הסעד.

אני מקבל את ההצעות הקונקרטיות של גב' טברסקי. ההתייחסות של 631 אלף לירות היא כה פשוטה, כי היא מבוטסת על סטפריים. זה לירה אחת לנפיש לחודש; בכפיל את זה ב-8 (עד אוגוסט זה 8 חודשים), אם אתם מחלקים, זאת בין 79 אלף הנפשות הנתמכות לא על ידנו בטיסרין אלא גם על ידי הרשויות המקומיות.

באשר לשאלת העוורים, את אשר הבטחנו להם זה שולם.

אנו פנינו אל כל המחלקות שלנו ובקטנו מהן להגיש הצעת תקציבית, וכל אחת מהן קבלנו הצעה העולה על הסכום של 500 אלף לירות.

אשרנו, כי המספחות הנתמכות על ידינו, אינן יכולות להתקיים ב-25 לירות למספחה. ולכן לקחנו את כל המזונות ואשרנו שצריך לתת כך וכך, ואת זה הצענו.

בפרדס חנה יש 1200 מספחות, ואנו בוחנים 80-90 לירות למספחה, זה מתבטא בטכום של קרוב ל-700 אלף לירות. אלה הם סטפריים שצריך להכפיל אותם מפני זה הגענו למיליונים.

לרשויות מקומיות, זוהי בעיה לחוד. הרשויות המקומיות נמצאות במצב קשה מתוך טעמים שידועים לכולנו. המפרטים התייקרו. הרשויות המקומיות מתלבטות בשאלות התקציב, טעום כך הן אינן עוסדות בפני התחייבות.

ביחס לקייטנות, אני אומר שצריך לתת את סכומים התקציב לפטרד החינוך כדי שיעמוד בזה. (ד. נצר: צריכה להיות שיתוף פעולה.)

אני מבקש שתינתן לי הזדמנות נחרת לדבר על הטיפול בזקנים ועל התחיקה.

לדעתי, ישנה הגזמה בהערכת הדברים השלייליים של בתי היתומים; אני מבקר את המוסדות האלה. הרב קנימן קורא למוסדות אלה "בתי-אבות" - הכוונה לילדים. זהו מוסד יפה. דוקא מוסד זה העובדות הטוציאמליות מרוצות. אנחנו נסמך אם תבקרן עם.

נעור דבר: יש משהו המרחף באוויר על האוטונומיה של המחלקות. לדעתי צריך להרחיב את הדיבור על כך. אני דוגמה: יש לנו ביטוח לקופת חולים. בשנה שעברה שלמנו 1,5 ל"י קופ"ח באה בתביעה בסנה שעברה שניתן לה תוספת, ולא נתנו תוספת. גמרו על תוספת של 25%. לדעתי, דבר זה איננו בסדר. ההנהלה היתה צריכה להחליט ויתכן שהיינו צריכים להיכנס לטאבק, ואנו לא היינו צריכים לתת את התוספת הזו. ולכן, מתוך 500 אלף הלירות הכנסנו 30 אלף לירות.

ביטוח לאומי של זקנים, אני מעריך את זה ב-30 אלף לירות, וגב' שכטר מעריכה ב-40 אלף לירות. הזקנים צריכים לסלם במטח תקופה של 3 שנים.

אנחנו צריכים לסכם את כל הדברים האלה, ואנו כמובן נקבל את ההצעות שלכם. אני חושב שתוך 2-3 ימים אתם תקבלו דו"ח. אני רק מבקש מכם שהפעולה תיעשה מצדכם מיד, עם המצאת החומר לאוצר.